

Weźmy takie równanie różniczkowe

$$U_{,t} + cU_{,x} = 0.$$

Ustawiamy U takie o

$$U(t, x) :]0, \infty[\times \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, \quad U(0, x) = U_0(x).$$

$$[U_{,t}, U_{,x}] \begin{bmatrix} 1 \\ c \end{bmatrix} = 0.$$

Ciekawi nas, czy istnieje taka parametryzacja $(t(s), x(s))$, że rozwiązanie U jest na niej stałe? Czyli

$$\frac{d}{ds} U(t(s), x(s)) = 0.$$

Spróbujmy tak

$$\frac{\partial x}{\partial s} = c, \quad \frac{\partial t}{\partial s} = 1.$$

Wtedy $x = cs + x_0$, $t = s + t_0$. Jeżeli $t = 0$, $s = 0$, to $t_0 = 0$.

Czyli mamy

$$\begin{cases} x = cs + x_0 \\ t = s \end{cases} \implies x = ct + x_0 \implies x_0 = x - ct.$$

No to teraz

$$U(x, t) - U_0(x_0) = U_0(x - ct).$$

(Sprawdzić czy przypadkiem czegoś podobnego nie było na mechanice klasycznej pod folderem Równania Hamiltona-Jacobiego)

Twierdzenie 1. (*Równanie Burgersa*)

$$U_{,t} + U \cdot U_{,x} = 0, \quad U(0, x) = \phi(x).$$

$$\phi(x) = \begin{cases} 1 & x < 0 \\ 1 - x & 0 \leq x \leq 1 \\ 0 & 1 < x \end{cases}.$$

Rozważmy coś takiego

$$[U_{,t}, U_{,x}] \begin{bmatrix} 1 \\ U \end{bmatrix} = 0.$$

W parametryzacji $(x(s), t(s))$ - poziomica $U(t, x)$. Czyli dla jakiegoś z

$$U(t(s), x(s)) = z(s)$$

jest stała.

$$\begin{cases} \frac{\partial t}{\partial s} = 1 \\ \frac{\partial x}{\partial s} = z(s) \\ \frac{\partial z}{\partial s} = 0 \end{cases} .$$

Zakładamy warunki $t(0) = 0, x(0) = x_0$,

$$z(0) = U(t(0), x(0)) = U(0, x_0) = \phi(x_0).$$

Czyli skoro $z(s) = \text{const}$, to znaczy, że

$$z(s) = \phi(x_0) \implies \begin{cases} \frac{\partial t}{\partial s} = 1 \\ \frac{\partial x}{\partial s} = \phi(x_0) \\ \frac{\partial z}{\partial s} = \frac{\partial}{\partial s} (\phi(x_0)) = 0 \end{cases} .$$

Czyli tak

$$t = 1 \cdot s + t_0, \quad (t(0) = 0) \implies t = s.$$

$$\begin{cases} x(s) = \phi(x_0)s + x_0 \\ z(s) = \phi(x_0) \end{cases} .$$

Zmieniamy parametryzację, czyli

$$x(t) = \phi(x_0)t + x_0.$$

Cała zabawa polega na tym, że mając punkt muszę mieć się cofnąć. To jaki kształt ma charakterystyka, to nie ma za bardzo znaczenia, ale tak długo jak istnieje parametryzacja i można się cofnąć to jest ok.

Rysujemy linie, wzdłuż których nasze rozwiązanie jest stałe (rys 0.1) Dla $x_0 < 0$ mamy $x(t) = t + x_0$, i $x_0 > 1$

Dla $0 < x_0 < 1$ mamy $x(t) = (1 - x_0)t + x_0$, czyli to jakie dostajemy rozwiązanie to bardzo mocno zależy, od tego gdzie stoimy na początku

Definicja 1. (*Słabe rozwiązania*)

Niech $C^1 \ni \varphi(t, x) :]0, \infty[\times \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ ma zwarty nośnik.

Mówimy, że

$$U :]0, \infty[\times \mathbb{R}$$

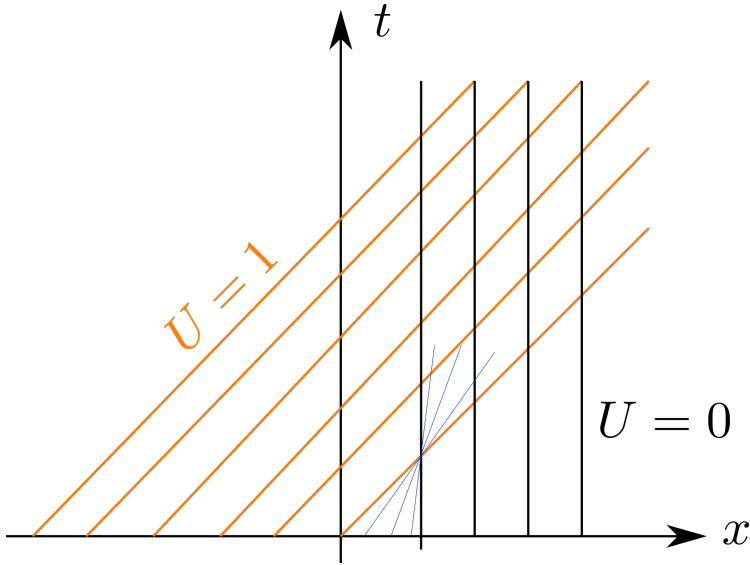
jest słabym rozwiązaniem równania

$$U_{,t} + (F(U))_{,x} = 0,$$

jeżeli

$$\forall \int_0^\infty dt \int_{-\infty}^\infty dx \left(U_{,t} + (F(U))_{,x} \right) \varphi(x, t) = 0.$$

Uwaga: te dwa warunki mają różne dziedziny!

Rysunek 0.1: Jak wyglądają nasze charakterystyki?

$$\int_{-\infty}^\infty dx \int_0^\infty dt U_{,t} \varphi(x, t) + \int_0^\infty dt \int_{-\infty}^\infty dx (F(U))_{,x} \varphi(x, t) =$$

Całkujemy przez części

$$\begin{aligned} &= \int_{-\infty}^\infty dx [U \varphi(x, t)]_0^{+\infty} - \int_{-\infty}^\infty dx \int_0^\infty dt U(x, t) \varphi_{,t} + \\ &+ \int_0^\infty dt F(U) \varphi(x, t)_{-\infty}^{+\infty} - \int_0^\infty dt \int_{-\infty}^\infty dx F(U) \varphi_{,x}. \end{aligned}$$

Przedostatnie się zeruje bo φ ma nośnik zwarty, pierwsze do połowy wywalamy z tego samego powodu.

$$- \int_{-\infty}^{\infty} dx \int_0^{\infty} dt [U\varphi_{,t} + F(U)\varphi_{,x}] - \int_{-\infty}^{\infty} dx U(0, x)\varphi(x, 0).$$

Czyli warunek z definicji jest w sensie słabych rozwiązań równoważny warunkowi

$$\forall \varphi \int_{-\infty}^{\infty} dx \int_0^{\infty} dt [U\varphi_{,t} + F(U)\varphi_{,x}] + \int_{-\infty}^{\infty} dx g(x)\varphi(x, 0) = 0.$$

Stwierdzenie 1. (*Przypomnienie*)

Niech $V \subset]0, \infty[\times \mathbb{R}$ - rozmaitość.

Dla $\omega \in \Lambda^1(V)$ mamy

$$\begin{aligned} \int_{\partial V} \omega &= \int_V d\omega. \\ \int_{\partial V} \star \omega &= \int_V d(\star \omega). \end{aligned}$$

Niech

$$A = A^{t+A^x dx},$$

wtedy

$$d \star A = -\frac{\partial A^x}{\partial x} dx \wedge dt + \frac{\partial A^t}{\partial t} dt \wedge dx = \left(\frac{\partial A^t}{\partial t} + \frac{\partial A^x}{\partial x} \right) dt \wedge dx.$$

Podstawiając do tw. Stokesa

$$\int_V \left(\frac{\partial A^t}{\partial t} + \frac{\partial A^x}{\partial x} \right) dt \wedge dx = \int_{\partial V} \left\langle -A^x dt + A^t dx, \frac{\partial}{\partial V} \right\rangle.$$

Zakładamy, że brzeg V możemy sparametryzować jakoś fajnie

$$\partial V = \left\{ \begin{bmatrix} c^t(s) \\ c^x(s) \end{bmatrix}, s \in]0, 1[\right\}.$$

Czyli

$$\frac{\partial}{\partial V} = \frac{\partial c^t}{\partial s} \frac{\partial}{\partial t} + \frac{\partial c^x}{\partial s} \frac{\partial}{\partial x}.$$

Bierzemy RHS stokesa

$$\begin{aligned} \left\langle -A^x dt + A^t dx, \frac{\partial c^t}{\partial s} \frac{\partial}{\partial t} + \frac{\partial c^x}{\partial s} \frac{\partial}{\partial x} \right\rangle &= -A^x \frac{\partial c^t}{\partial s} + A^t \frac{\partial c^x}{\partial s} = \\ &= [A^t, A^x] \left[\frac{\partial c^x}{\partial s} \right] = \\ &= \mathbf{A} \cdot \mathbf{n} \end{aligned}$$

prostopadły do wektora stycznego. Czyli

$$\int_V \left(\frac{\partial A^t}{\partial t} + \frac{\partial A^x}{\partial x} \right) dV = \int_{\partial V} \mathbf{A} \cdot \mathbf{n} \cdot d\mathbf{L}.$$

Stwierdzenie 2. (Warunek Cauchy-Hugoniot)(Rankine-Hugoniot tak naprawdę)

Szukamy krzywej, która pozwala na wybór wartości $U(x, t)$, w obszarze, w którym charakterystyki przecinają się.

Wiemy, że na V_I (??)

$$U_{,t}^I + F(U_{,x}^I) = 0.$$

Na V_{II}

$$U_{,t}^{II} + F(U_{,x}^{II}) = 0.$$

Szukamy funkcji U , która na V jest słabym rozwiązaniem równania

$$U_{,t} + F(U)_{,x} = 0.$$

Jeżeli U jest słabym rozwiązaniem, to znaczy, że

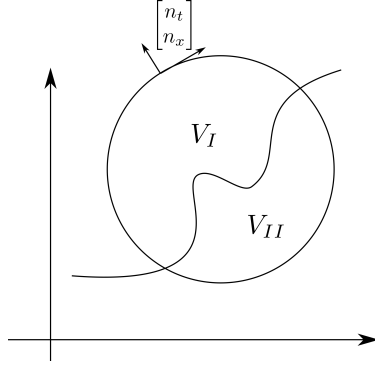
$$\forall \int_{\varphi} dx \int dt (U \varphi_{,t} + F(U) \varphi_{,x}) = 0.$$

(Zakładamy, że V jest daleko od linii $t = 0$, i φ ma nośnik zwarty). To wtedy to się równa

$$\forall \int_{\varphi} \int_{V_1} (U \varphi_t + F(U) \varphi_{,x}) + \int_{V_2} (U \varphi_{,t} + F(U) \varphi_{,x}) = 0.$$

Ale pierwszy człon można scałkować przez części.

$$\begin{aligned} \iint_{V_I} U \varphi_{,t} + F(U) \varphi_{,x} &= \int_{V_I} dx \int_{V_I} dt (U \varphi)_{,t} + (F(U) \varphi)_{,x} - \iint_{V_I} dx dt (U_{,t} + F(U)_{,x}) \varphi = \\ &= \iint_{\partial V_I} ((U \varphi) n_t + (F(U) \varphi) n_x) dL + 0. \end{aligned}$$

Rysunek 0.2: Tak dzielimy sobie nasze rozwiązania

Analogicznie

$$\iint_{V_{II}} U \varphi_{,t} + F(U) \varphi_{,x} = \int_{\partial V_{II}} (U^{II} \varphi) n'^t + F(U^{II}) \varphi n'^x + 0.$$

Ale

$$\begin{bmatrix} n^t \\ n^x \end{bmatrix} = - \begin{bmatrix} n'^t \\ n'^x \end{bmatrix},$$

więc warunek sprowadza się do

$$\int_{\partial V_I \cap \partial V_{II}} ((U^I - U^I) n^t + (F(U^I) - F(U^{II}) n^x) \varphi) = 0.$$

$\partial V_I \cap \partial V_{II}$ poza częścią wspólną zakładamy, że $\varphi = 0$, bo ma zwarty nośnik.